

és una frase sense sentit, essent *hi ha* un verb impersonal, o sigui (per definició) només possible en tercera persona, i absurd suposar que un verb merament predicatiu pugui tenir un imperatiu. — ⁶ «Has d'anar a *ajar* unes quantes figures», «no us puc dar gaire cireres perquè no n'ha volgut *ajar* més», oït a una vella pagesa cap a StPere de Riu, 1968. — ⁷ Costums de Tortosa, on es distingeix entre això i *ciutadà* («*ci-* és dit qui és nat en Tort. o en sos termes»): «*habitor* és dit tot hom que ab cos e ab volentat, ab son alberc, se-n va estar en Tort. o en son terme» (ed. Ol., 39, i comprovat en el ms. de 1272). — ⁸ *Blanq.*, *NCL*, II, 11.6.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: ¹⁵ *havedor, havent, hàbil, habilitat, habilitar, habilitació, habilitador, inhàbil, inhabilitat, inhabilitar, inhabilitació, rehabilitar, rehabilitació, rehabilitador, rehabilitable, hàbit, hàbitus, habitud, habitual, habitualitat, habituament, deshabituar, deshabituaçió, deshabitua-ment, inhabitual, inhabituat, inhabituament, habitar, habituació, habituament, habituat, habitar, habitació, habitador, habitadriu, habitable, habitabilitat, habitada, habitacle, habitall, habitament, habitança, habitatge, hàbitat, cohabituar, cohabitació, deshabituar, deshabitament, inhabitat, inhabitable, adhibir, cohibir, cohibit, cohibició, exhibir, exhibició, exhibicionisme, exhibicionista, exhibidor, inhibir, inhibre, inhibició, inhibitori, prohibir, prohibició, prohibicionista, prohibicionisme, prohibidor, prohibitiu, prohibitori, redhibir, redhibició, redhibitori, prebenda, prebendat, prebender, provener, prebendar, jallissos.*

He-he!, V. *ha* *Hebdòmada, hebdomadari*, V. set número.

Hebefrènia [DFa.] format partint del gr. ἡβη 'joventut', segons el model d'*esquizofrènia* i semblants.

Hecatombe, hecàtea, V. *cent* *Hèctic, hecàtiques*, V. *entecat* *Hect(o)-, hectogram, hectolitre, hectòmetre*, V. *cent* *Hederaci, hedèric, hederiforme*, V. *heura*

HEDONISME, derivat savi del gr. ἡδονή 'plaer', derivat de ἡδύς 'dolç, plaent'. □ 1.ª doc.: 1908, Coromines defineix i descriu l'escola cirenaica a *La Vida Austera* IV, § 2, O. C., 746b i ss. (si bé no és en aquest passatge on usa el mot *hedonisme*). *Hedonista* [DFa.].

Hedra, V. *heura*

HEGEMONIA, pres del gr. ἡγεμονία 'preeminència d'un estat sobre els altres', derivat de ἡγεμών, -όνος 'el qui camina al capdavant', i aquest, de ἡγέομαι 'jo guio, condueixo, sóc capdavanter'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

DERIV.: *Hegemònic* [DFa.]. +*Hegemon* del grec ἡγεμών: «T. de Bajalta --- fou el rei indiscutible en tots els jocs de la brivalla del seu carrer i --- la fama de les seves proeses, arribà fins a la colla de la plaça ⁶⁰

de l'Oli, terrible *hegemonia* de tot el barri de Ribera, que a l'admetre'l com a rei aliat el va iniciar en batusses de més empresa ---», Coromines (*Silèn*, cap. 11, O. C., 59b25).

Exegètic [Lab. 1864], pres d'ἐξηγητικός 'propi per a l'exposició o interpretació', derivat de ἐξήγησις 'interpretació', i aquest, de ἐξηγέομαι 'jo exposo, interpreto'; *exegesi* [-esis, Lab. 1864]; *exegètica* f. [1868, *SLitCosta*]; *exegeta* [id.].

HELCO-, forma prefixada del gr. ἔλκος 'úlcera' (*helcosi, helcoplàstia*).

HELENINA, deriv. del nom savi *Inula Helenium* de l'ènula (veg. *ALA* II).

Heli, helio-, heliografia, heliogravat, helioscopi, heliosi, heliostàtic, heliotípija, heliotrop, heliotropia, -opisme, V. *sol*

HÈLICE [Lab. 1888] i HÈLIX [Lab. id.; Rus-sinyol], presos del ll. tardà *helix*, -icis, 'voluta de capitel', i aquest, del gr. ἕλιξ, -ιχος 'espiral', 'diversos objectes d'aquesta forma'.

DERIV.: *Hèlic, -ca* [Lab. 1839]. *Helicó. Helicids. Helicoide; helicoïdal. Helicina*, deriva d'un nom del salze, ἑλική homònim i emparentat amb el nom de l'espiral. *Helicòpter*, compost amb πτερόν 'ala': a títol de curiositat anoto que a l'Alt Aragó ho deformen per etimologia popular en *alicotéro*. ³⁰

HELMINT, pres del gr. ἔλμινς, -ινθος, 'cuc de terra, cuc intestinal'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta* (-into).

DERIVATS: *Helmíntic* [id.]. *Helmintiasi. Antibelmíntic*. ³⁵

Helobials, compost dels mots grecs ἔλος 'aiguamoll' i βλος 'vida'.

Helvellàcies, derivat savi del ll. *helvella* 'planteta, petita lleguminosa'. ⁴⁰

HEMA-, HEMAT(O), HEMO-, formes prefixades del gr. αἷμα, αἷματος, 'sang'. *Hemàtic* [DOrt.]. *Hematèmesi*, amb ἐμέω 'vomito'. *Hematina* [Lab. 1888]. ⁴⁵ *Hematites* [Lab. 1840]. *Hematocèle* [DOrt.]. *Hematologia* [Lab. 1888]. *Hematós. Hematosi* [1868, *SLitCosta*]. *Hematoxilina. Hematozou* [DOrt.]. *Hematúria* [*SLitCosta*].

Hemofília; hemofílic. Hemoftalmia. Hemoglobina; ⁵⁰ hemoglobinúria. Hemoptisi [*SLitCosta*], amb πτύω 'escupo'; *hemoptísic. Hemorràgia* «fluix de sang» [Lacavalleria 1695], pres del ll. *haemorrhagia*, i aquest, de αἱμορραγία id., format amb ῥήγνυμι 'jo brollo'; *hemorràgic; antihemorràgic*; un verb *hemorrogitzar* en Cauliac, c. 1500. *Hemorrea*.

Hemorroides, del grec αἰμορροΐδες id. [segle XIII, en la Cirurgia de Tederic: «*D'emorroides* o morenes», *BDC* XIX, 251; Lacav.]; «aquells qui han natural disposició a soferir *morroydes*, so és *morenes*, correns e pulsans, deven esquivar tots menjars aguts e salats